

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Identifikátor materiálu	EU: ICT – 2 – 30
Anotace	Prezentace podává základní informace o slovesech, charakterizuje je, vysvětluje základní kategorie.
Autor	Mgr. Blanka Šteindlerová
Jazyk	Čeština
Vzdělávací oblast	Jazyk a jazyková komunikace
Vzdělávací obor	Český jazyk a literatura
ICT = Předmět / téma	Český jazyk/slovní druhy
Očekávaný výstup	Žák upevňuje pojem sloveso, učí se určovat osobu, číslo, čas a infinitiv.
Speciální vzdělávací potřeby	- zdravotní postižení - LMP
Klíčová slova	sloveso, osoba, číslo, čas, tvar určitý, neurčitý, infinitiv
Druh učebního materiálu	Prezentace
Druh interaktivity	Kombinace
Cílová skupina	Žák
Stupeň a typ vzdělávání	základní vzdělávání – druhý stupeň
Typická věková skupina	13 - 14 let / 8. ročník
Období tvorby DUM	1/2013

SLOVESA

SLOVA OHEBNÁ

Sloveso bývá v každé větě.

- Ty ale rychle běžíš!
- Sestra umyje nádobí.
- Včera jsme nakoupili dárky.
- Myslíte, že má pravdu?
- Dnes pracuji jako divý.
- V pátek se na dálnici tvořily kolony.
- Nebude se jim to líbit.

SLOVESO

- patří mezi ohebná slova (mění tvar – časuje se)
- vyjadřuje:
  - děj
  - stav
  - změnu stavu

(označuje, co osoba, zvíře nebo věc dělá nebo co se s ní děje)

SLOVESO

svým tvarem vyjadřuje

- OSOBU
- ČÍSLO
- ČAS

OSOBA

- slovesné osoby jsou 3 (pomáhají nám **zájmena**)
- PRVNÍ: já, my
- DRUHÁ: ty, vy
- TŘETÍ: on, ona, ono, oni, ony, ona

Zkusme určit osobu

Ptejme se: Kdo něco dělá? Odpovězme zájmenem.

- Ty ale rychle běžíš!
  - Sestra umyje nádobí.
  - Včera jsme nakoupili dárky.
  - Myslíte, že má pravdu?
  - Dnes pracuji jako divý.
  - V pátek se na dálnici tvořily kolony.
  - Nebude se jim to líbit.
- Kdo rychle běží?
  - TY – 2. osoba
  - Kdo umyje nádobí?
  - ONA – 3.osoba
  - Kdo včera nakoupil?
  - MY – 1. osoba
  - Kdo myslí?
  - VY – 2. osoba
  - Kdo má pravdu?
  - ON,ONA,ONO – 3. osoba
  - Kdo pracuje?
  - JÁ – 1. osoba
  - Co se tvořilo?
  - ONY – 3. osoba
  - Co se nebude líbit?
  - ONO – 3. osoba

ČÍSLO

- slovesná čísla jsou 2 (**kolik** osob, zvířat, věcí něco dělá nebo **s kolika** se něco děje)
- JEDNOTNÉ
- MNOŽNÉ

Zkusme určit číslo

Ptejme se: Kolik jich něco dělá? Odpovězme jeden nebo dva a víc.

- Ty ale rychle běžíš!
  - Sestra umyje nádobí.
  - Včera jsme nakoupili dárky.
  - Myslíte, že má pravdu?
  - Dnes pracuji jako divý.
  - V pátek se na dálnici tvořily kolony.
  - Nebude se jim to líbit.
- Kolik jich běží?
  - 1 – číslo jednotné
  - Kolik jich umyje nádobí?
  - 1 – číslo jednotné
  - Kolik jich nakoupilo?
  - 2 nebo víc – číslo množné
  - Kolik jich myslí?
  - 2 nebo víc – číslo množné
  - Kolik jich má pravdu?
  - 1 – číslo jednotné
  - Kolik jich pracuje?
  - 1 – číslo jednotné
  - Kolik se jich tvořilo?
  - 2 nebo víc – číslo množné
  - Kolik se jich nebude líbit?
  - 1 – číslo jednotné

ČAS

- slovesné časy jsou 3 (**kdy** osoba, zvíře nebo věc něco dělá nebo **kdy** se s ní něco děje)
- MINULÝ
- PŘÍTOMNÝ
- BUDOUCÍ

Zkusme určit čas

Ptejme se: Kdy někdo něco dělá? Odpovězme, včera – děj už byl, teď – děj probíhá nyní, zítra – děj teprve bude.

- Ty ale rychle běžíš!
- Sestra umyje nádobí.
- Včera jsme nakoupili dárky.
- Myslíte, že má pravdu?
- Dnes pracuji jako divý.
- V pátek se na dálnici tvořily kolony.
- Nebude se jim to líbit.
- Kdy běžíš?
- TEĎ – čas přítomný
- Kdy bude mýt nádobí?
- ZÍTRA – čas budoucí
- Kdy jsme nakoupili?
- VČERA – čas minulý
- Kdy myslíte?
- TEĎ – čas přítomný
- Kdy má pravdu?
- TEĎ – čas přítomný
- Kdy pracuji?
- TEĎ – čas přítomný
- Kdy se tvořily?
- VČERA – čas minulý
- Kdy se jim to nebude líbit?
- ZÍTRA – čas budoucí

KDYŽ U SLOVESA

- lze určit osobu, číslo, čas
je ve tvaru URČITÉM
- nelze určit osobu, číslo, čas
je ve tvaru NEURČITÉM
- neurčitý tvar = cizím slovem INFINITIV

ROZHODNĚME, ZDA JE SLOVESO VE TVARU URČITÉM NEBO NEURČITÉM

- Ty ale rychle běžíš!
- Sestra umyje nádobí.
- Včera jsme nakoupili dárky.
- Myslíte, že má pravdu?
- Dnes pracuji jako divý.
- V pátek se na dálnici tvořily kolony.
- Nebude se jim to líbit.
- Ty běžíš – 2. osoba, číslo jednotné, čas přítomný = **určitý tvar**
- Sestra umyje – 3. osoba, číslo jednotné, čas budoucí = **určitý tvar**
- My jsme nakoupili – 1. osoba, číslo množné, čas minulý = **určitý tvar**
- Vy myslíte – 2. osoba, číslo množné, čas přítomný = **určitý tvar**
- On, ona, ono má – 3. osoba, číslo, jednotné, čas přítomný = **určitý tvar**
- Já pracuji – 1. osoba, číslo jednotné, čas přítomný = **určitý tvar**
- Ony se tvořily – 3. osoba, číslo množné, čas minulý = **určitý tvar**
- Ono se nebude líbit – 3. osoba, číslo jednotné, čas budoucí = **určitý tvar**

VYMYSLEME SLOVESA V NEURČITÉM TVARU

★ LÍBIT